

Šlosar, Dušan

Profesor Arnošt Lamprecht zemřel

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. A, Řada jazykovědná. 1986, vol. 35, iss. A34, pp. [137]-138

ISSN 0231-7567

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/100467>

Access Date: 22. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

ZPRÁVY

PROFESOR ARNOŠT LAMPRECHT ZEMŘEL

Pořadatelé, přispěvatelé i čtenáři čísla A 27 SPFFBU, jímž jsme v r. 1979 uctili 60. narozeniny předsedy redakční rady prof. dr. Arnošta Lamprechta, DrSc., netušili, že jubilantovi zbývalo už jen pět a půl roku života. 2. května 1985 se jeho osud nečekaně završil; Arnošt Lamprecht nebezpečné chorobě, s níž se už jednou utkal, tentokrát podlehl.

V posledním pětiletí svého plodného života pokračoval Lamprecht mimo jiné v promýšlení nejobecnějších otázek jazyka. Toto jeho úsilí vyústilo v několik hutných, přitom s vzácnou srozumitelností a přesvědčivostí formulovaných statí o povaze jazykového znaku, publikovaných ve Slově a slovesnosti, v našem sborníku i jinde. V posledním z nich řeší otázku vztahu zvukové stránky a významu v jazyce způsobem diachronním; ukazuje, jak se původní „přirozený“ vztah zvukového označení a významu (u onomatopojí, ale také v jazyku dítěte) postupně přetváří ve vztah konvenční, jaký dnes u naprosté většiny pojmenování převažuje.

Už v předchozích badatelských údobích se Lamprechtův diachronní zorný úhel rozšířil natolik, že obsáhl i vzdálenější vývojová období: indoevropské, ba i – ve své době novátorsky – údobí předindoevropské, představované nejvzdálenějším jazykovým společenstvím nostratickým. Této problematice věnoval i svůj poslední příspěvek – také tentokrát napsaný ve spolupráci s M. Čejkou – pro bulharský časopis Săpostavitelno ezikoznanie.

V oboru, v němž byl i pedagogicky činný po celou dobu svého působení na filozofické fakultě UJEP, to jest v historické gramatice, se podílel na přípravě nové učebnice Historická mluvnice češtiny. Zároveň se zamýšlel nad genezí sesterské slovenštiny; přednášku o ní připravil pro Mezinárodní sjezd slavistů v Kyjevě.

Na sklonku života se Arnoštu Lamprechtovi podařilo uskutečnit záměr, kterým se obíral dlouhou dobu, totiž rekonstruovat vývoj praslovanštiny od jejích počátků až po její definitivní rozpad v 10. století. Dílo, jemuž dal název Praslovanština a které ještě stačil odevzdat do tisku, mu už nebylo souzeno uvidět v knižní podobě, ač mu na něm tolik záleželo. Vychází ve Spisech filozofické fakulty UJEP a nesporně představuje vyvrcholení Lamprechtova tvůrčího úsilí v této oblasti. Rekonstrukce dovedená až do abso-

lutní datace klíčových vývojových jevů bude nesporně po dlouhou dobu jedinečným zdrojem informací a východiskem pro další zkoumání.

Lamprechtovo vědecké dílo, ač takto monumentálně završeno, je předčasným odchodem autorovým přece jen přerušené. Dobře si to uvědomují zejména jeho spolupracovníci, kteří s ním byli po dlouhá léta v každodenním kontaktu, i jeho početní žáci. Stále budou postrádat inspirující rozhovory, povzbudivá slova a zejména hluboce lidský, přátelský vztah svého učitele, spolupracovníka či kolegy profesora Arnošta Lamprechta. Odešel v něm nejen velký lingvista, nýbrž i velký člověk.

Dušan Šlosar